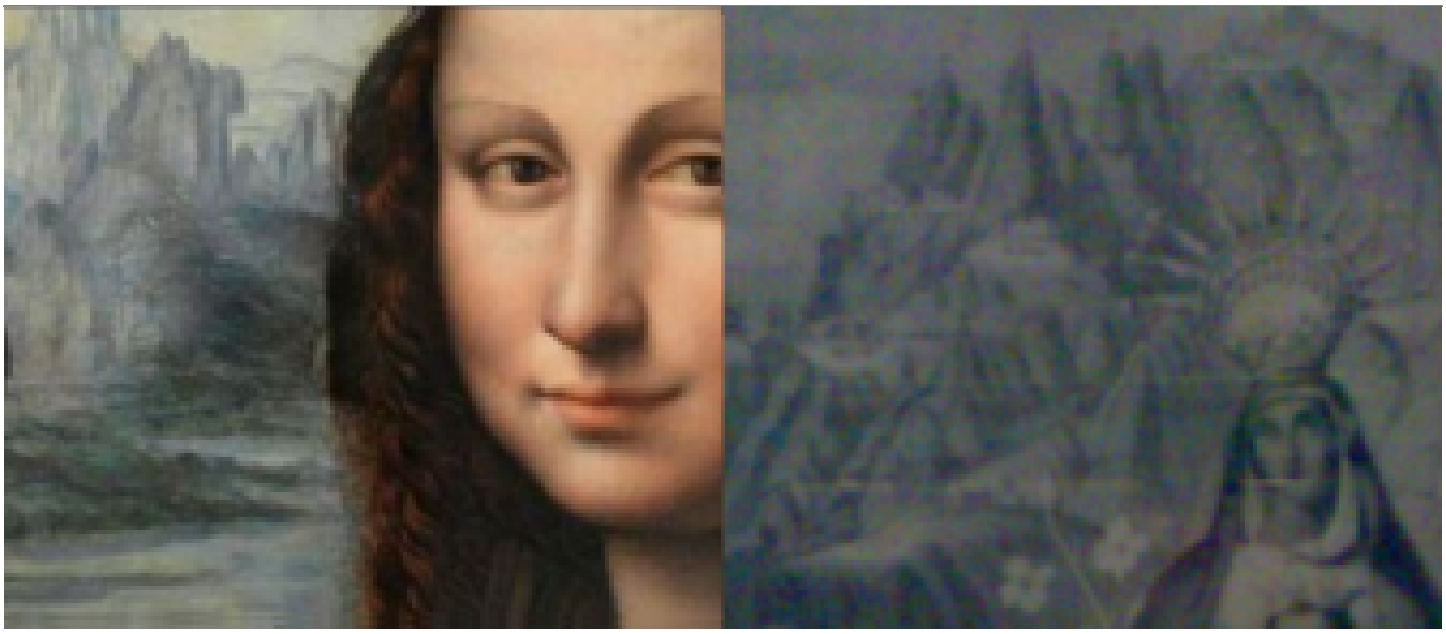

Algunes consideracions sobre La Gioconda d'El Prado

Autor: Albert Fortuny
Data de publicació: 10-10-2012

Un cop feta pública la restauració de la Gioconda del Museu del Prado, l'Albert Fortuny ens dóna el seu punt de vista de l'obra i la seva relació amb la del Louvre, sense perdre de vista el fons montserratí.

Si no estic equivocat, pel que he llegit, la Gioconda d'"El Prado" no és un descobriment actual, sinó que és un quadre que ja estava exposat al museu. El que passa és que estava exposat amb el fons negre i, ara que l'han restaurat, han tret el fons negre i ha sortit tot el paisatge.

Primer punt: El paisatge estava tapat. A qui se li acut fer una cosa així? Doncs a algú que no li interessa que es vegi el paisatge.
Quan vaig estudiar història de l'art, el professor explicava que els retrats els pintaven amb fons negre per ressaltar la imatge del personatge en qüestió.

Si és d'un sentit comú espaterrant que, quan un pintor pinta un retrat, el paisatge que pinta al fons tingui una relació amb el personatge, hem de sospitar, doncs, de tots els quadres on els personatges tinguin el fons negre. I n'hi ha molts.

Segon punt: El paisatge que es veu al quadre d'El Prado és molt semblant al del quadre del Louvre, però amb tots els relleus molt més marcats i exagerats.

Tercer: El paisatge és tan exagerat que a mi em semblava ja no reconèixer Montserrat, sinó unes muntanyes d'un planeta digne de pel·lícula de ciència ficció. Amb això, vaig pensar que havia de tornar a anar a fer un cop d'ull a la sala temàtica sobre Montserrat del Museu Marès, ja que potser hi havia quelcom a veure.

Així ho vaig fer i –ves per on– tal com veureu a les imatges que adjunto (fetes amb el mòbil, ho sento), a tots el quadres de Montserrat les formes estan exagerades, si bé no exactament igual com al quadre d'El Prado, però sí que són exagerades amb pedres molt més estilitzades i abruptes que a la muntanya real, crec que possiblement per donar una simbologia d'espiritualitat.

No hi ha cap quadre que sigui una reproducció fidedigna de la muntanya. Per tant, crec que se'n pot deduir que en els quadres es tendia a representar Montserrat amb unes formes molt més pronunciades que el que són en realitat. De fet, té molt de sentit, ja que un quadre mai no vol ser una fotografia d'un paisatge, sinó que representa la visió que l'autor té del paisatge. No se sap qui va pintar la còpia d'El Prado, ni qui va tapar el paisatge. Però, per mi, les muntanyes del quadre "autèntic" d'en Lleonard segueixen sent Montserrat, i, per descomptat, el pont de Castellbell. Mireu i decidiu.

La Gioconda del Louvre, la còpia d'El Prado amb el paisatge tapat i un detall del costat esquerre un cop restaurat.

Quadres de Montserrat al Museu Marés, tots amb la muntanya molt més abrupta i exagerada:

El pont de la Gioconda d'en Lleonard i el pont de Castellbell (a 3 Km de Montserrat i pont de pas del camí ral de Cardona)

Pont de Bobbio, que, segons la investigadora italiana Carla Glori, correspon al pont d'en Lleonard. Només cal que compteu els arcs.

Albert Fortuny

Enllaç a l'anterior article "El paissatge de la Gioconda":
http://www.inh.cat/articles/El-paisatge-de-la-Gioconda